

УДК 351:304.4

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2023.3.23>

К. М. Майстренко

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної академії управління персоналом,
ORCID ID: 0000-0001-8586-9271

І. І. Каліна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу,
Навчально-науковий Інститут управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної академії управління персоналом,
ORCID ID: 0000-0001-5662-6967

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОГО ВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ВИМІРІ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Авторами досліджено та впроваджено, що сучасні підходи до освіти та розвитку кадрів у сфері публічного управління та адміністрування в Україні визначається, як ключовий фактор забезпечення доброго врядування та формування ефективної державної системи. Проаналізовано актуальні тенденції, використовує інноваційні методи навчання та розвитку, а також сприяє розвитку мережових зв'язків та партнерства для створення кваліфікованого кадрового резерву, здатного успішно впроваджувати сучасні управлінські підходи та вирішувати складні завдання у сфері управління. Досліджено, що стратегічні напрями в системі освіти та розвитку кадрів в контексті публічного управління, зосереджуючись на створенні інтегрованих освітніх програм, розвитку лідерських якостей, підтримці професійного росту через е-навчання та створенні лабораторій інноваційного управління. Обґрунтовано, що ці стратегії спрямовані на формування висококваліфікованих та гнучких кадрів, здатних ефективно впроваджувати сучасні управлінські підходи та адаптуватися до змін у сучасному соціально-економічному середовищі. Автором висвітлено важливі аспекти врахування сучасних стратегій освіти та розвитку кадрів у контексті публічного управління в Україні. Підкреслено, що врахування цих аспектів сприяє формуванню компетентного та відповідального управлінського корпусу, сприяючи тим самим стійкості та ефективності системи публічного управління та адміністрування в країні. Проаналізовано ключові чинники, що сприяють цьому процесу та підкреслює їхню важливість для подальшого розвитку державного управління.

Наголошено, що врахування актуальних тенденцій, використання інноваційних методів навчання та розвитку, а також сприяння мережовим зв'язкам та партнерством сприяють створенню кадрового потенціалу, який здатний впроваджувати сучасні підходи до управління та вирішувати складні завдання. Створення інтегрованих освітніх програм, розвиток лідерських якостей, створення лабораторій інноваційного управління є стратегічними напрямками, які сприяють формуванню висококваліфікованих та адаптованих до сучасних викликів кадрів.

Ключові слова: Публічна соціальна політика, добре врядування, національна безпека, освіта, розвиток кадрів, адміністрування, інтегровані освітні програми, інноваційне управління.

Постановка проблеми. Необхідність адаптації освітніх стратегій та підготовки кадрів до вимог швидко змінює сучасний світ ставить перед системою публічного управління та адміністрування України завдання забезпечення актуальності та ефективності доброго вряду-

вання. Актуальність цієї проблеми визначається стрімким темпом технологічного прогресу, глобалізацією та соціальними змінами, що ставлять нові виклики перед системою управління та адмініструванням та вимагають сучасного підходу до навчання та розвитку кадрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти проблеми ролі освіти та розвитку кадрів для забезпечення доброго врядування в системі публічного управління та адміністрування України досліджували такі науковці, як: М. Бабаєв, М. Новікова, С. Чернов, М. Орлів, О. Решота, О. Шевченко, Ю. Гриньова, О. Гнатик, Р. Щокін та інші.

Мета статті. Мета статті полягає в розгляді сучасних підходів до освіти та розвитку кадрів для забезпечення доброго врядування в системі публічного управління та адміністрування України, включаючи створення інтегрованих освітніх програм, розвиток лідерських якостей та використання інноваційних методів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі, де глобалізація, технологічний прогрес і соціальні зміни є визначальними трендами, розвиток освіти та формування кваліфікованих кадрів стають ключовими елементами для забезпечення ефективного управління в системі публічного управління та адміністрування в Україні. Освіта, як ключовий інструмент формування висококваліфікованих кадрів, та їхній подальший розвиток є стратегічно важливими для конструктивного функціонування державних інститутів [7, с.29].

Доречно наголосити, що висока якість освіти сприяє формуванню інтелектуальної ком-

петентних, морально стійких та креативних фахівців, які здатні адаптуватися до викликів сучасності. Зокрема, у сфері публічного управління і адміністрування, де влада та відповідальність перед громадянами мають вирішальне значення, необхідно надавати студентам глибокі знання у сферах правозахисну, ефективного управління та міжнародних відносин.

Крім того, розвиток кадрів передбачає систематичну підготовку та підтримку професіоналів на різних етапах кар'єрного зростання. Постійне навчання, тренінги та менторства сприяють підвищенню кваліфікації та розвитку лідерських навичок, що є необхідним для ефективного врядування.

На думку вченого М. Орліва, що сучасні підходи до освіти та розвитку кадрів для забезпечення доброго врядування в системі публічного управління та адміністрування України охоплюють різноманітні аспекти, враховуючи виклики глобального характеру та специфіку національного контексту.

Варто зазначити, що аналіз сучасних підходів до освіти та розвитку кадрів для забезпечення доброго врядування в системі публічного управління та адміністрування України вказує на важливість інтеграції новаторських стратегій у навчальні процеси. Шляхом впровадження інтерактивних технологій, акценту на практич-

Рис 1. Сучасні підходи до освіти та розвитку кадрів для доброго врядування в системі публічного управління та адміністрування України, складено та узагальнено автором [3, с. 238]

ному навчанні, розвитку міждисциплінарних компетенцій, лідерської підготовки та міжнародної співпраці можна створити ефективну освітню систему.

Крім цього, ці заходи спрямовані на формування гнучких, креативних та відповідальних фахівців, які готові вирішувати складні завдання у сфері управління. Зміцнення зв'язків з практикою та світовим співтовариством створює унікальні можливості для студентів та викладачів отримати поглиблене розуміння та практичний досвід у розвитку доброго врядування.

Отже, впровадження цих стратегій має потенціал підняти якість освіти та забезпечити національну систему управління кваліфікованими та мислячими фахівцями, які будуть віддані принципам доброго врядування в сучасному світі.

Доречно зазначити, що для швидкого розвитку сучасного суспільства і вимог ефективного управління, освіта та формування кадрів набувають надзвичайної ваги. Особливу роль в цьому відіграє процес формування освітніх програм, які не лише відповідають актуальним викликам сучасності, але і готують майбутніх управлінців до вирішення складних завдань у сфері публічного управління та адміністрування.

Слід розглянути важливі аспекти цього процесу:

– *адаптація до потреб сучасного управління*: освітні програми повинні бути виробленими з урахуванням актуальних тенденцій та вимог сучасного управління. Включення новітніх підходів, технологій та кейс-стаді в програми допоможе забезпечити актуальність знань;

– *міждисциплінарний підхід*: програми повинні охоплювати різні галузі знань, що дозволить студентам розуміти комплексність сучасного управління та використовувати інтегративний підхід при вирішенні завдань;

– *практична складова*: важливо враховувати практичні аспекти управління, включаючи кейс-аналізи, симуляції та стажування в реальних умовах, щоб студенти могли застосовувати теоретичні знання у практиці [].

Погоджуючись із думкою О. Решота, що у сучасному світі, де структури управління постійно змінюються, а вимоги до лідерів стають все більш різноманітними, розвиток лідерських якостей стає невід'ємною частиною освітнього процесу. Враховуючи цю актуальність, розглянемо ключові аспекти розвитку лідерських якостей:

– *лідерська освіта та тренінги*: включення спеціальних курсів та тренінгів з лідерства, де студенти можуть розвивати свої лідерські якості та навички прийняття стратегічних рішень;

– *менторська програма*: створення системи менторства, де досвідчені лідери можуть допомагати в розвитку та наставництві молодших учасників, сприяючи їхньому лідерству;

– *проекти з командною роботою*: залучення до проектів, які вимагають співпраці та лідерських здібностей, допоможе розвивати вміння працювати в команді та вести її до успіху [5].

Необхідно звернути увагу на думку вчених О. Шевченко, Ю. Гриньова та О. Гнатика, що забезпечення постійного росту та підтримки кваліфікованих кадрів у сфері публічного управління та адміністрування визначає успішність та стійкість організаційного середовища. Враховуючи цю важливість, розглянемо механізми підвищення кваліфікації та підтримки кадрів на різних рівнях управління, використовуючи таблицю для більшої чіткості.

Таблиця 1

Механізми підвищення кваліфікації та підтримки кадрів в системі управління

Механізми	Опис
Система перманентного навчання	організація постійних навчальних заходів та курсів для усіх рівнів управління
Стажкування та професійний розвиток	забезпечення можливостей для отримання досвіду та участі в програмах розвитку
Підтримка менторства	впровадження системи менторства, де досвідчені фахівці допомагають молодшим
Участь у конференціях та семінарах	організація та підтримка участі кадрів у важливих подіях для обміну досвідом
Персоналізовані програми розвитку	розробка індивідуальних планів для кожного працівника, враховуючи його потреби
Інтерактивні онлайн-ресурси та платформи	доступ до відкритих ресурсів для самонавчання та обміну знаннями в онлайн-форматі

Складено та узагальнено на основі аналізу джерела [6].

Отже, аналіз механізмів підвищення кваліфікації та підтримки кадрів в системі управління свідчить про важливість розвинутих стратегій для забезпечення сталого росту та ефективності персоналу. Система перманентного навчання, стажування, підтримка менторства та доступ до інтерактивних ресурсів сприяють створенню сприятливого середовища для навчання та розвитку. Персоналізовані програми та участь у конференціях дозволяють вра-

ховувати індивідуальні потреби та стимулюють обмін досвідом. Ці механізми разом сприяють підвищенню якості роботи персоналу та готовності відповідати викликам управління в сучасному світі.

Слід зазначити, що в постійних змін у суспільстві та управлінських структурах, розробка інтегрованих освітніх програм стає ключовою стратегією для підготовки кваліфікованих кадрів у сфері публічного управління та адміністрування. Ці програми не лише передбачають передачу теоретичних знань, але й акцентують на практичних аспектах та взаємодії з реальними викликами управління.

Розглянемо ключові етапи розробки інтегрованих освітніх програм, які сприятимуть формуванню висококваліфікованих фахівців:

– *аналіз потреб та тенденцій*: починаємо з глибокого аналізу потреб сучасного управління та тенденцій в галузі публічного управління. Цей етап дозволяє ідентифікувати ключові області, які потребують найбільшої уваги та акценту у навчальному процесі;

– *визначення ключових компетенцій*: на основі аналізу формуємо перелік ключових компетенцій, які студенти мають отримати. Це може включати стратегічне мислення, комунікативні навички, ефективне вирішення проблем, та інші;

– *планування практичних компонентів*: розробляємо практичні вправи, кейси та сценарії, які дозволять студентам застосовувати теоретичні знання у реальних умовах. Це може включати симуляції, рольові гри та взаємодію з організаціями громадського сектору;

– *впровадження технологічних засобів*: забезпечуємо доступ до сучасних технологій, які полегшують навчання та дозволяють студентам використовувати інноваційні методи вивчення та роботи з матеріалами;

– *оцінка та постійне оновлення*: визначаємо механізми оцінки успішності студентів та забезпечуємо систему постійного оновлення програми відповідно до змін в управлінському середовищі [2, с.258].

Отже, розробка інтегрованих освітніх програм є стратегічним кроком для гармонійного поєднання теорії та практики, створення умов для ефективного навчання та підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері публічного управління.

Варто відмітити, що інтеграція технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) в освітній про-

цес відкриває широкі можливості для підготовки майбутніх керівників управління до викликів сучасності. Розглянемо детальніше ключові аспекти цього інноваційного підходу:

– *аналіз та опрацювання великих обсягів даних*: інтеграція ШІ дозволяє ефективно обробляти та аналізувати великі обсяги даних, що генеруються управлінською діяльністю. Студенти отримують навички в роботі з реальними даними, навчаючись визначати ключові патери та тренди;

– *прогнозування тенденцій та стратегічне планування*: інтелектуальні алгоритми допомагають у прогнозуванні тенденцій, що є критичним для стратегічного планування в управлінні. Студенти отримують практичні навички використання ШІ для розробки ефективних стратегій та рішень;

– *швидке та ефективне прийняття рішень*: використання технологій ШІ дозволяє зменшити час, необхідний для аналізу і прийняття рішень. Студенти отримують досвід в роботі з інструментами, що сприяють швидкому реагуванню на зміни та події;

– *розробка проєктів на базі штучного інтелекту*: студенти мають можливість розробляти власні проєкти, використовуючи ШІ, що допомагає їм застосовувати отримані знання в практиці. Це може включати створення інтелектуальних систем управління, систем аналізу даних та інші інноваційні рішення [4].

Отже, інтеграція технологій ШІ в навчання підвищує якість підготовки управлінських кадрів, забезпечуючи їхню готовність використовувати сучасні інструменти для стратегічного управління та прийняття рішень у динамічному світі.

Слід розглянути розвиток мережевих зв'язків та партнерство, що є невід'ємною складовою підготовки кадрів управління в умовах сучасного суспільства.

Отже, ці аспекти розвитку мережевих зв'язку та партнерство в навчальному процесі свідчить про важливість цього напрямку для підготовки сучасних управлінських кадрів. Взаємодія із зацікавленими сторонами, обмін досвідом та практичні можливості створюють оптимальне середовище для формування висококваліфікованих фахівців, готових до викликів у галузі управління.

Варто наголошено, що у сучасному цифровому світі, де технології стрімко розвиваються, ключовим аспектом підготовки кадрів управління є впровадження систем електронного

навчання. Це означає створення спеціалізованих онлайн-платформ, де фахівці та працівники управління можуть з легкістю отримувати доступ до відомостей, оновлювати свої навички та вдосконалювати знання в режимі реального часу.

Таблиця 2

Розвиток мережевих зв'язків та партнерства в підготовці кадрів управління

Аспекти	Опис
Створення мереж учбових та професійних зв'язків	можливість обміну досвідом та професійними ідеями
Міжнародні та національні партнерства	партнерства з інституціями та організаціями на різних рівнях
Події та форуми для обміну досвідом	участь в конференціях та заходах для активного обговорення та взаємодії
Експертні консультації та mentoring	можливість залучення досвідчених фахівців для порад та підтримки
Стажування та професійна практика	реальні можливості для студентів працювати в умовах різних установ та організацій

Складено та узагальнено на основі аналізу джерела [6].

На таких платформах пропонуються різноманітні курси, вебінари та навчальні матеріали, які охоплюють актуальні теми у сфері управління. Це дозволяє працівникам управління триматися в курсі новітніх тенденцій, вивчати передовий досвід та застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

Крім цього, гнучкість електронного навчання полягає в тому, що працівники можуть самостійно обирати час та тему навчання, відповідно до своїх потреб та графіку. Це сприяє постійному підтриманню та розвитку професійних навичок управлінського персоналу, забезпечуючи високий рівень компетентності в умовах стрімкого розвитку сучасного бізнес-середовища [4].

Окремо необхідно відмітити думку вчених М. Бабаєва, М. Новікова та С. Чернова [1, с.238], що суть цього підходу полягає в створенні спеціальних лабораторій, де працівники управління можуть не лише вивчати теорію інноваційного управління, але й застосовувати ці знання на практиці. Це своєрідний інноваційний інкубатор, де здійснюється експериментування з новаторськими методами управління та впровадження нових стратегій та ідей у реальних умовах.

Крім того, такі лабораторії надають простір для творчого самовираження та розвитку креативності. Процес експериментування може включати в себе створення інноваційних

стратегій, перевірку нових методів взаємодії в команді, аналіз ефективності впроваджених інструментів, та інше. Лабораторії інноваційного управління стають майданчиком для обміну ідеями, стимулюючи творчий підхід до управлінських викликів. Тут кожен працівник має можливість вносити свій внесок у розвиток інноваційного підходу в управлінні та вдосконалення корпоративної культури організації.

Висновок. Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що дослідження та впровадження сучасних підходів до освіти та розвитку кадрів в системі публічного управління та адміністрування України є ключовим елементом забезпечення доброго врядування та створення ефективної державної системи. Врахування актуальних тенденцій, використання інноваційних методів навчання та розвитку, а також сприяння мережевим зв'язкам та партнерством сприяють створенню кадрового потенціалу, який здатний впроваджувати сучасні підходи до управління та вирішувати складні завдання. Створення інтегрованих освітніх програм, розвиток лідерських якостей, підтримка професійного розвитку через е-навчання та створення лабораторій інноваційного управління є стратегічними напрямками, які сприяють формуванню висококваліфікованих та адаптованих до сучасних викликів кадрів.

Таким чином, врахування цих аспектів сприяє створенню умов для розвитку компетентного та відповідального управлінського корпусу, що в свою чергу сприятиме стійкості та ефективності системи публічного управління та адміністрування в Україні.

Список використаної літератури:

1. Бабаєв М., Новікова М., Чернов С. Практичні аспекти публічного управління в контексті сталого розвитку. Мадрид, 2019 р. С. 238
2. Модернізація публічного управління в умовах глобальних змін світового простору: колективна монографія. Львів-Торунь, 2021р. С. 258 URL: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/163097/%D0%A5%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D0%BB%D0%BE_17.pdf?sequence=1
3. Орлів М. С. Підвищення кваліфікації керівних кадрів органів влади: механізми формування сучасної моделі. Київ, 2018 р. С. 283
4. Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики. Сучасності: матеріали iv всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Львів, 2021 р. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/187/zbirnik-09-04-2021.pdf>

5. Решота О. А. Особливості розвитку публічного управління в Україні: сучасні тенденції та проблеми. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 3, 2020 р. URL: http://www.dyu.nauka.com.ua/pdf/3_2020/39.pdf
6. Шевченко О. О., Гриньова Ю. І., Гнатик О. П. Модернізація публічного управління в умовах реформування: кадрове забезпечення та фінансові аспекти. *Механізми публічного управління*. № 31, 2022 р. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/10.pdf>
7. Щокін Р. Г. Публічне адміністрування в галузі освіти: стан наукових досліджень. *Право*. № 47, 2017 р. С. 28-31
8. Семенець-Орлова, І. А. Нормативно-правове забезпечення освітніх змін в Україні. *Теорія та практика державного управління*, 2017, 3: 91-100.
9. Семенець-Орлова, І. А. Державне управління освітніми змінами: наукові категорії, методологія та актуальна проблематика досліджень на основі досвіду України та США. *Університетські наукові записки*, 2015, 1: 302-311.
10. Semenets-Orlova, Inna. Procedural aspects of educational changes: empirical findings at institutional level. *Advanced Education*, 2017, 64-67.

Maistrenko K. M., Kalina I. I. Theoretical approaches to ensuring good governance in the public administration system in measurement of certain aspects of social policy

The authors researched and implemented that modern approaches to education and development of personnel in the field of public management and administration in Ukraine is determined as a key factor in ensuring good governance and forming an effective state system. Current trends are analyzed, innovative methods of training and development are used, and also promotes the development of network connections and partnerships to create a qualified personnel reserve capable of successfully implementing modern management approaches and solving complex tasks in the field of management. It has been studied that strategic directions in the system of education and personnel development in the context of public administration, focusing on the creation of integrated educational programs, development of leadership qualities, support of professional growth through e-learning and creation of innovative management laboratories. It is substantiated that these strategies are aimed at the formation of highly qualified and flexible personnel capable of effectively implementing modern management approaches and adapting to changes in the modern socio-economic environment. The author highlighted important aspects of taking into account modern strategies of education and personnel development in the context of public administration in Ukraine. It is emphasized that taking into account these aspects contributes to the formation of a competent and responsible management body, thus contributing to the stability and efficiency of the system of public management and administration in the country. The key factors contributing to this process are analyzed and their importance for the further development of public administration is emphasized.

It was emphasized that taking into account current trends, using innovative methods of training and development, as well as promoting network connections and partnerships contribute to the creation of human resources capable of implementing modern approaches to management and solving complex tasks. The creation of integrated educational programs, the development of leadership qualities, the creation of innovative management laboratories are strategic directions that contribute to the formation of highly qualified personnel adapted to modern challenges.

Key words: *Public social policy, good governance, national security, education, human resources development, administration, integrated educational programs, innovative management.*